

A șasea olimpiadă de lingvistică Asia-Pacific

7 – 21 aprilie 2024

Probleme

- Ascultați cu atenție supraveghetorii și urmați instrucțiunile acestora.
- Timpul efectiv de lucru este de cinci ore. Setul de probleme are șase pagini și conține cinci probleme. Puteți rezolva problemele în orice ordine.
- În timpul probei, este interzisă folosirea oricăror dispozitive electronice, materiale scrise sau tipărite, precum și a oricărui ajutor din exterior.
- Dacă aveți întrebări în legătură cu oricare dintre probleme, ridicați mâna și întrebați unul dintre supraveghetori. Supraveghetorul va consulta membrii juriului înainte de a vă răspunde.
- Reguli pentru redactarea soluțiilor:
 - Nu copiați enunțurile problemelor.
 - Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate).
 - Folosiți doar fața foii de răspuns (nu scrieți și pe verso).
 - Pe fiecare foaie de răspuns scrieți-vă numele, numărul problemei și numărul foii de răspuns. Dacă folosiți mai multe foi pentru rezolvarea unei singure probleme, acestea trebuie numerotate consecutiv. De exemplu:

Nume	...	Nume	...	Nume	...
Problema nr.	5	Problema nr.	5	Problema nr.	5
Pagina nr.	1 / 3	Pagina nr.	2 / 3	Pagina nr.	3 / 3

însemnând prima, a doua și a treia foaie (din trei) pentru a cincea problemă.

Altfel, rezultatele voastre ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

- Dacă nu se specifică altfel, trebuie să descrieți toate tiparele sau regulile pe care le-ați identificat în date. În caz contrar, soluția voastră nu va primi punctajul complet.

Setul de probleme trebuie ținut confidențial până la publicarea acestuia pe pagina oficială a APLO <https://aplo.asia>. Este interzisă divulgarea sau discutarea problemelor online până atunci.

Probleme

Problema nr. 1 (20 de puncte) Se dau câteva propoziții în tutuba și traduceri lor în limba română:

1. me ve urede am
<i>El a făcut laplapul tău.</i>	7. e ote niu man dokta noku
<i>Tu vei aduce apa de cocos a doctorului meu.</i>
2. sube noku a sile boe nona
<i>Șeful meu va da porcul lui.</i>	8. nno ote niu an boe
<i>Eu am adus făina de cocos a porcului.</i>
3. o ve ti man tasim
<i>Tu ai făcut ceaiul fratelui tău.</i>	9. arivitamaute bulana ma ati vidin boe
<i>Pisica lui a mușcat coada porcului.</i>
4. viriu ma an toa bulaku
<i>Câinele a mâncat găina mea.</i>	10. mesaku mo sor vamol aku
<i>Soția mea a privit portocala mea.</i>
5. ma an toa
<i>El a mâncat carnea de pui.</i>	11. arivitamaute bulan mera noku a an masi
<i>Pisica prietenului meu va mânca peștele.</i>
6. ka sor batuna
<i>Eu voi privi capul lui.</i>	12. nno ve taŋa non tamana
<i>Eu am făcut geanta tatălui lui.</i>

(a) Pe insula Tutuba, unde este vorbită limba tutuba, un animal anume este privit ca un obiect și ca o proprietate. Acest animal este considerat un simbol al puterii și al bogăției. Despre ce animal este vorba?

(b) Traduceți în limba română:

13. **nno an boe non sube**
14. **a ati toa ana**
15. **o sor arivitamaute**

(c) Traduceți în tutuba:

16. *Câinele tău a mâncat capul peștelui.*
17. *El a adus coaja ta de cocos.*
18. *Eu voi da sucul meu de portocale.*

(d) Determinați corespondențele corecte:

19. baheo amiu	A. <i>invitatul nostru (INCL)</i>
20. nani bulara	B. <i>mama noastră (EXCL)</i>
21. tinamam	C. <i>capra lor</i>
22. voi noda	D. <i>carnea voastră de rechin</i>

△ Tutuba face parte din ramura oceanică a familiei limbilor austroneziene. Este vorbită de aprox. 500 de persoane în Vanuatu.

ŋ este o consoană.

Laplapul este o mâncare tradițională din Vanuatu. Nucile de cocos au mai multe utilizări: coaja este folosită ca pahar, interiorul ca furaj (numit *făină de cocos*), iar lichidul dinăuntru ca apă de băut (numit *apă de cocos*).

noi (INCL) = noi și tu/voi; *noi (EXCL)* = noi fără tine/voi.

— Tsuyoshi Kobayashi

Probleme

Problema nr. 2 (20 de puncte) Se dau câteva cuvinte și combinații de cuvinte în wemba-wemba și traduceri lor în limba română în ordine aleatorie:

1. kali lar	A. <i>spirit rău/malefic</i>
2. kali mir	B. <i>nas mare</i>
3. katjin mir	C. <i>ochi roșii</i>
4. kurrki mir	D. <i>creier</i>
5. marti karr	E. <i>ușă</i>
6. marti katjin	F. <i>pleoapă</i>
7. miRk-purpp	G. <i>inundație</i>
8. purpp	H. <i>cap</i>
9. purppi lar	I. <i>acoperiș</i>
10. puRt kurrk	J. <i>lacrimi</i>

(a) Determinați corespondențele corecte, știind că **puRt** înseamnă *fum*.

* * *

Mai jos sunt date alte câteva cuvinte și combinații de cuvinte în wemba-wemba și traduceri lor în limba română în ordine aleatorie:

11. kalki tjina	K. <i>oasele piciorului</i>
12. kalki werp	L. <i>cangur</i>
13. kurri	M. <i>nară</i>
14. murti kalk	N. <i>caracatiță</i>
15. murti paR	O. <i>râu</i>
16. paR	P. <i>râu scurt</i>
17. paR manya	Q. <i>lemn scurt</i>
18. putj	R. <i>talpă (a piciorului)</i>
19. putji karr	S. <i>coloană vertebrală, șira spinării</i>
20. putji tjina	T. <i>băț</i>
21. wartipi kalk	U. <i>stomac</i>
22. wartipi kurri	V. <i>deget de la picior</i>
23. wartipi liti	W. <i>femeie nemăritată</i>
24. wartipi tjina	X. <i>cangur tânăr</i>

(b) Determinați corespondențele corecte.

(c) Traduceți în limba română: 25. **kalk** 26. **katjin** 27. **liti**

Unul dintre cuvinte are două traduceri posibile. Scrieți-le pe ambele.

(d) Traduceți în wemba-wemba: 28. *cangur bătrân* 29. *deget de la mână* 30. *craniu*

(!) O explicație suplimentară, pe lângă răspunsuri, nu se cere și nici nu va fi punctată.

(se continuă pe pagina următoare)

Probleme

△ Wemba-wemba face parte din ramura kulinică a familiei limbilor pama-nyungane. Acum este o limbă moartă. Era vorbită de-a lungul râului Murray și a afluenților acestuia în partea nord-vestică a statului Victoria și în partea central-sudică a statului Noul Wales de Sud, Australia.

ng, ny, rr, rt și **tj** sunt consoane. **R** reprezintă o consoană necunoscută asemănătoare cu **r**. — Vlad A. Neacșu

Problema nr. 3 (20 de puncte) Unele cuvinte din limba bambara sunt derivate din franceză. Se dau câteva exemple de astfel de cuvinte împreună cu cuvântul franțuzesc de origine și înțelesul lor:

franceză	bambara	înțeles	franceză	bambara	înțeles
bāk	bāki	<i>bancă</i>	brɔs	bɔrɔsi	<i>perie</i>
trē	terē	<i>tren</i>	ābargo	ābarigo	<i>embargo</i>
spɔr	sipɔri	<i>sport</i>	enerɟi	enerizi	<i>energie</i>
mɛrsɔnɛr	meriseneri	<i>mercenar</i>	eskro	esikoro	<i>șarlatan</i>
marto	marito	<i>ciocan</i>	arikover	arikoweri	<i>fasole verde</i>
oberɟin	oberizini	<i>vânător</i>	ēternɛt	ēterinɛti	<i>internet</i>
furno	furuno	<i>cuptor</i>	ɟarbɔ	sarabɔ	<i>cărbune</i>
dezer	dezeri	<i>deșert</i>	sēgapur	sēgapuru	<i>Singapore</i>
militer	mitere	<i>armată</i>	lyksābur	likisāburi	<i>Luxemburg</i>
nɔrveɟ	nɔriwezi	<i>Norvegia</i>	prezidā	perezidā	<i>președinte</i>
ver	were	<i>sticlă</i>	tɔrɟ	(1)	<i>torță</i>
mɛrkyr	merikiri	<i>mercur</i>	gitar	(2)	<i>chitară</i>
trāspɔr	tarāsipɔri	<i>transport</i>	frās	(3)	<i>Franța</i>
traktɔɛr	tarakiteri	<i>tractor</i>	ēspektɔɛr	(4)	<i>inspector</i>
epinar	epinari	<i>spanac</i>	mars	(5)	<i>martie</i>
skanɔɛr	sikanɛri	<i>scanner</i>	ɟardē	(6)	<i>grădină</i>
sektɔɛr	sekitere	<i>sector</i>	direktɔɛr	(7)	<i>director</i>
seminer	semineri	<i>seminar</i>	etamaɟɔr	(8)	<i>sediu</i>
gard	garadi	<i>paznic</i>	mɔrfin	(9)	<i>morfină</i>
grɛs	geresi	<i>Grecia</i>	ēfɔrmatik	(10)	<i>informatică</i>

Completați spațiile (1–10).

△ Bambara aparține familiei limbilor mande. Este vorbită de aprox. 4,1 milioane de persoane în Mali.

Toate cuvintele sunt date în transcriere fonetică. **ɟ, ɟ, r** și **w** sunt consoane. **a, ɔ, ɛ, ə, œ** și **y** sunt vocale. Semnul ~ marchează nazalizarea vocalei. — Oh Haenaem

Probleme

Problema nr. 4 (20 de puncte) Se dau câteva propoziții în mairasi și traducerile lor în limba română:

1. omo obae avu nayomnai	<i>Eu l-am fugărit pe bunicul meu.</i>
2. eeme domba teosnyai	<i>Noi am sacrificat oaia.</i>
3. sika nasai uratu imbiemnyai	<i>Pisica neagră a scăpat peștele.</i>
4. neme uratu neii navairjonnev	<i>Tu ai pescuit peștii mici.</i>
5. tat narii nabae nani navaseen
bumbuemnyai	<i>Copilul mic l-a tot lovit pe tatăl lui obosit.</i>
6. eme tat javiit mesionyevev	<i>Voi ați ascuns copiii folosind coșul.</i>
7. aasi nevwer domba nayemnyev	<i>Câinii mari au fugărit oile.</i>
8. eme onggwasa teoiei	<i>Voi mi-ați tăiat părul [lit.: ați tăiat părul meu].</i>
9. eme nebae fuati avwer uvuoiei	<i>Voi ați băgat plasa lor mare în apă.</i>
10. nebae avu javii asai maimaitavemai	<i>Bunicul tău a tot cărat coșul negru.</i>
11. ebae bembe newas namor buenggei	<i>Porcii voștri furioși au lovit fața lui.</i>
12. obae nani jerung narovot navairjemai	<i>Tatăl meu a tras coarda de arc (pregătindu-se să lanseze săgeata) folosind mâna lui.</i>

Propozițiile 9 și 10 pot fi traduse în limba română în câte două moduri, dintre care doar unul este dat.

(a) Traduceți în limba română:

13. **omo domba nesai maitavomnev**
14. **neme eebae jerung imbionai**
15. **eeme eenggwasa eerovot uvuosei**
16. **omo fuati aii teonggai**

(b) Următoarea propoziție este incorectă din punct de vedere gramatical:

17. **tat neii javii avwer imbiemai**

Explicați de ce.

(c) Traduceți în mairasi:

18. *Noi am sacrificat peștii mari.*
19. *Eu am făcut câinele tău negru să înoate.*
20. *Voi l-ați ascuns pe bunicul lui folosind plasa.*
21. *Tu ai tot lovit coșul lor mic folosind mâna ta.*

△ Mairasi aparține familiei limbilor mairasi. Este vorbită de aprox. 2500 de persoane în provincia indoneziană Papua de Vest.

ng = *n* din *cangur*; **y** = *i* din *iar*.

— Kazune Sato, Minkyu Kim

Problema nr. 5 (20 de puncte) Se dau câteva egalități scrise în dialectul chungli al limbii ao:

- (1) **tenemri ka + metsyri asym = tenem ser metsyri pezy**
- (2) **liri pezy + semyr maben pungu = tenem ser metsy maben tyko**
- (3) **tenet + ti = metsy maben pungu**
- (4) **metsy maben trok × pungu = lir anasy**
- (5) **teri ana × ana + rokyri asym = telang tyko maben tenet**
- (6) **semyr maben ti + liri ana = tenem ser metsy**
- (7) **tyko × trok = tenemri pezy**
- (8) **lir anasyri pezy – lir maben pungu = tenem maben tyko**
- (9) **teri asym × trok = lir anasy maben ti**

(a) Scrieți egalitățile (1–9) cu numere, știind că **metsy maben ti** este 18.

(b) Scrieți în chungli ao: 10, 31, 36, 58, 93.

Dacă în anumite cazuri, pe baza datelor problemei, nu puteți determina o traducere exactă, scrieți toate posibilitățile.

△ Chungli este unul dintre cele cinci dialecte ale limbii ao, care aparține familiei limbilor sino-tibetane. Este vorbit de aprox. 130 000 de persoane în Nagaland, India.

ɿ este o vocală.

— Vlad A. Neacșu

Editor-șef:

- Hoju Cha

Editori:

• Ethan Chi	• Diego Ostoja-Kowalski
• Shinjini Ghosh	• Tung-Le Pan
• Zdravko Ivanov	• Alexander Piperski
• Jerome Jochems	• Kazune Sato
• Minkyu Kim (editor tehnic)	• Panawat Tiacharoen
• Tsuyoshi Kobayashi	• Henry Wu
• Tamila Kraștan	• Jaeyeong Yang
• Vlad A. Neacșu	

Textul în limba română:

- Vlad A. Neacșu

Colaboratori externi:

- Oh Haenaem

Succes!